

Judikatúra

Občianske rozhodnutia hlavných súdov v Bratislave a v Prešove.

23.

Zodpovednosť majiteľa alebo nájomníka poľovného revíru za škodu spôsobenú čiernou zverou.

Vzhľadom na § 9 zák. z 25. júna 1929 č. 98 Sb. z. a n. majiteľ alebo nájomník poľovného revíru aj za takúto škodu je zodpovedný, ak čiernu zver chová, alebo ak vykonáva takú činnosť, ktorá má za následok jej rozmnoženie.

Rozhodnutie Hlavného súdu v Prešove z 19. apríla 1944 č. Rv II 30/44.

Žalobník sa domáha na žalovanom, ktorý je nájomníkom poľovného revíru, najatého od obce B., náhrady škody spôsobenej diviakmi na roli žalobníka v hore »Stavlinec«, ktorá je v oblasti spomenutého revíru.

Prvý súd vyhovel žalobe. Odvolací súd žalobu zamietol. Z dôvodov: O náhrade škôd spôsobených zverou platia ustanovenia §§ 7, 8 a 13 zák. čl. XX/1883. V § 7 je výslovne uvedené, že za škodu spôsobenú vysokou zverou (jелеňom a daňkom) ručí majiteľ alebo nájomník, v poľovnom revíre ktorého sa vysoká zver chová. Naproti tomu § 8 stanoví, že škody spôsobené dravcami alebo škodnou zverou sa nehradia, lebo táto zver môže byť majiteľom pozemku kedykoľvek vyhubená. O tom, ktorú zver treba považovať za dravca alebo škodnú zver, má ustanovenie § 13 a medzi nimi uvádza aj divú sviňu. Podľa rozhodnutia býv. Najv. súdu č. 294 Úr. sb. § 8 sa nevzťahuje na prípad, keď majiteľ poľovného revíru škodlivú zver pestuje, alebo svojím konaním, resp. opomenutím rozmnoženiu škodlivej zveri dopomáha. Že by v súdenom prípade išlo o taký prípad, nebolo však vôbec tvrdené.

Hlavný súd dovolaciou žiadosť zamietol a v otázke, o ktorú ide, uviedol v dôvodoch:

Podľa § 9 zák. č. 98/1929 Sb. z. a n. o náhrade škôd spôsobených čiernou zverou (diviakmi) platí ustanovenie § 7 zák. čl. XX/1883, podľa ktorého za poľnú alebo lesnú škodu spôsobenú vysokou zverou (jелеňom a daňkom) ručí majiteľ alebo nájomník, v poľovnom revíre ktorého sa vysoká zver chová. Preto odškodňovacia povinnosť predpokladá, aby majiteľ alebo nájomník poľovného revíru na priestore určenom na poľovačku čiernu zver pestoval (choval) alebo — proti ustanoveniu § 13 ods. 2 cit. zák. čl., ktoré majiteľa a nájomníka zaväzuje podľa možnosti diviakov hubiť, keď robia

škodu väčšieho rozsahu — vyk on á v a l t a k ú č i n n o s ť, ktorá má v zápätí rozmnoženie sa tejto zveri vo väčšej miere. Keďže v súdenom prípade žalobník vôbec netvrdil, ba proti obrane žalovaného, že diviaky prebehávajú do revíru žalobníka zo susedného veľkostatkárskeho lesa, ani sa nepokúsil dokázať, že by žalovaný v svojom revíre diviaky choval, a že tento malý obecný (urbársky) revír vzhľadom na svoju polohu a iné okolnosti k úspešnému chovaniu tejto zveri vôbec je vhodný, alebo že by žalovaný svojim konaním alebo opomenutím dopomáhal k rozmnoženiu tejto zvere národohospodársky škodlivej, má dovolací súd za to, že žalobný nárok už z tohto dôvodu je neopodstatnený.

24.

Pri vnútenej správe podľa §§ 208, 211 Ex. z. je legitimovaný na podanie žaloby o sumárnu repozíciu pre rušenie alebo odňatie držby nehnuteľností, na ktorú vnútená správa bola zavedená, nielen vnútený správca, ale aj exekút.

Rozhodnutie Hlavného súdu v Prešove zo 16. februára 1942, č. Rv II 7/44.

Žalobník sa domáha zpäťvedenia do držby role, z ktorej žalovaný časť svojmocne zoral. Prvý súd žalobu zamietol. Z dôvodov: Súd zistil, že sporná nehnuteľnosť patrí medzi tie nehnuteľnosti žalobníka, na ktoré usnesením z 29. augusta 1942 č. E 232/42-1 bola uvalená vnútená správa a opatrením výkonného orgánu z 22. septembra 1942 bol zavedený vnútený správca. Podľa toho žalobník v deň rušebného činu nebol v držbe nehnuteľnosti a preto nemá v tomto spore aktívnu legitimáciu, keďže ku podaniu žaloby bol legitimovaný jedine vnútený správca.

Odvolací súd vyhovel žalobe. Hlavný súd dovoláciu žiadosť zamietol. Z dôvodov: Neobstojí právny názor odvolacieho súdu, že vnútený správca vykonáva správu v prospech vymáhajúceho veriteľa ako »exekútovi súdom nanútený zmocnenec«, lebo podľa správneho poňatia vnútený správca vo svojej funkcii nie je zákonným zmocnencom dlžníka, lež orgánom súdu (porovnaj Úr. sb. 2991). Z tohto právneho postavenia vnúteného správcu a zo zákonných ustanovení vnútenú správu upravujúcich (§ 245 ns. Ex. z.) nevyplýva však, že by zavedením vnútenej správy exekút stratil oprávnenie vlastným menom sa domáhať nápravy, keď tretia osoba svojmocným činom sa dopustí rušenia držby nehnuteľnosti, na ktorú vnútená správa bola zavedená. Zavedením vnútenej správy je exekút len pozbavený práva voľne nakladať (disponovať) nehnuteľnosťou vnútenej správe podrobenou, napríklad nie je oprávnený prenajať alebo vypovedať byt, vyberať ročné nájomné, použiť úrodu na svoju výživu

alebo ju speňažiť a pod., lebo odo dňa zavedenia vnúteného správcu jedine tento je na to oprávnený. Takouto dispozíciou nie je však obnovenie stavu držby, preto je oprávnený repozičnou žalobou sa ho domáhať nielen vnútený správca, ale aj sám exekút.

25.

Výklad state kúpno predajnej zmluvy o znášaní činžovej dane vzhľadom na čl. 4 zák. č. 226/1936 Sb. z. a n.

Kupiteľ, ktorý v kúpno predajnej zmluve zaviazal sa znášať činžovú daň od 1. januára toho-ktorého roku, je povinný v pomere voči odpredávateľovi zaplatiť daň činžovú vyrubenú na tento rok (daňový rok), hoci podľa zákona základom jej vyrubenia je výnos z domu dosiahnutý v roku (kalendárny rok, ktorý priamo predchádza tomuto daňovému roku.

Rozhodnutie Hlavného súdu v Prešove z 26. januára 1944, č. Rv II 96/43.

Žalobníčka, ktorá smluvou z 10. januára 1940 predala žalovaným dom, domáhala sa žalobou zaplataenia 2.433.30 Ks s prísl. na tom základe, že musela zaplatiť Daňovému úradu v P. činžovnú daň za rok 1940 v uvedenej sume, hoci podľa kúpno predajnej zmluvy všetky dane počnúc od 1. januára 1940 mali znášať žalovaní.

Žalovaní bránili sa tým, že táto daň podľa uvedenej kúpno predajnej zmluvy obťažuje žalobníčku, lebo bola vyrubená z príjmov docielených v roku 1939.

Prvý súd žalobe vyhovel. Z dôvodov:

Podľa nesporného obsahu kúpno predajnej zmluvy žalobníčka mala znášať činžovú daň a iné verejné dane a mestské poplatky do 31. decembra 1939. Daňový úrad v P. predpísal žalobníčke činžovú daň za rok 1940 v sume 2.433.30 Ks, ktorú keď žalovaní odopreli zaplatiť, zaplatila žalobníčka. Žalovaní sa mylne domnievajú, že žalobníčku obťažuje táto daň preto, lebo bola vymieraná z príjmov docielených v roku 1939. V smysle čl. 4 zák. č. 226/36 Sb. z. a n. (čl. XVII. zák. č. 76/1927 Sb. z. a n. v znení Vyhlášky č. 227/1936 Sb. z. a n.) počínajúc rokom 1937 začala byť činžová daň vymeriavaná podľa zásady, že dani podrobený dôchodok, výťažok alebo pôžitok dosiahnutý v jednom kalendárnom roku je základom dane na najbližší budúci (daňový) rok nehľadiac na to, či počiatkom daňového roku podmet a predmet dane ešte trvá a nehľadiac na zmeny, ktoré v daňovom roku nastanú. Preto rok, ktorého dôchodok, výťažok alebo pôžitok je predmetom dane, nazýva sa »kalendárnym rokom« a rok najbližšie nasledujúci po tomto kalendárnom roku, teda rok, na ktorý sa zmienený dôchodok, výťažok alebo pôžitok zdaňuje, nazýva sa »daňovým rokom«.

Z uvedeného ustanovenia plynie, že žalobníčka platila vyrubenu čínžovú daň na rok 1940, ktorú podľa smluvy mali znášať už žalovaní. To, že ako základ k vymeraniu dane na rok 1940 bol použitý výnos domu z roku 1939 (kaleďárneho roku) znamenalo iba pomocný prostriedok k tomu, aby sa zistila výška dane v daňovom roku.

O d v o l a c í s ú d žalobu zamietol. Z dôvodov: Sporné je medzi stranami iba to, či čínžová daň vyrubená na daňový rok 1940 je odanéním dôchodku z domu za rok 1939 alebo za rok 1940. Tu treba vychádzať zo zákonných ustanovení. Podľa zákona č. 226/36 Sb. z. a n. od roku 1937 platí zásada, že dani podrobený dôchodok, výťažok alebo pôžitok dosiahnutý v kalendárnom roku je základom zdanenia na najbližší, teda daňový rok. (Vid' sbierku finančných rozhodnutí č. 254). Z toho plynie, ako i z ustanovenia § 148 zák. č. 76/27 Sb. z. a n. vo znení vyhlášky č. 227/1936 Sb. z. a n., že na daňový rok 1940 bola čínžová daň vyrubená z nájomného roku 1939.

Podľa § 155 cit. zákona daň čínžová sa vyrubuje na podklade písomných, nájomníkmi potvrdzovaných priznaní. Z toho je zrejmé, že nájomné kalendárneho roku je základom pre výrub a nie akousi pomôckou, ako to mylne predpokladá prvostupňový súd.

Konečne z porovnania starého predpisu § 148 zákona č. 76/27 Sb. z. a n. s novým znením § 148 podľa vyhlášky č. 227/36 Sb. z. a n. vysvitá, že nie je tu žiadnej podstatnej zmeny, lebo § 148 pôvodného textu znel: »Daň čínžová sa vymeruje na každý kalendárny (daňový) rok, keď prešiel, z nájomného tohto roku, kým nový text § 148 znie: »Daň čínžová sa vymeruje na každý daňový rok z nájomného kalendárneho roku«, teda iba terminológia je zmenená.

Na základe týchto dôvodov bolo treba dôjsť k právnomu záveru, že platobným výmerom na daňový rok 1940 bolo zdanené nájomné z roku 1939. Keďže podľa smluvy je zrejmé, že úmysel strán bol, aby z dôchodku do konca roku 1939 zaplatila dane žalobníčka, zrejmé je, že daň čínžová, ktorou sa zdanil dôchodok domu do 31. decembra 1939, obťažuje žalobníčku. Bolo preto žalobu zamietnuť.

H l a v n ý s ú d obnovil rozsudok súdu prvej stolice. Z dôvodov:

O d v o l a c í s ú d nesprávnym výkladom zákona o priamych daniach, menovite čl. XVII. dospel k mylnému právnomu záveru, keď vyriekol, že výmerom na daňový rok 1940 bola ustálená len daň z nájomného z roku 1939 a preto túto daň, síce v daňovom roku 1940 vyrubenu, mala ešte zaplatiť žalobníčka, keďže ju obťažovala daňová povinnosť do konca roku 1939.

Daňová zpráva rozpočtového výboru vydaná k daňovej

novele (zákon 226/1936 Sb. z. a n.) výslovne uvádza, že rozpočtový výbor upustil od spôsobu dodatočného vyrubovania daní a prijal systém, podľa ktorého sa dane predpisujú na bežný rok podľa hospodárskych výsledkov roku predošlého. Rozpočtový výbor totiž očakával od tejto zmeny systému práve tú výhodu, že poplatník bude mať dane na bežný rok predpísané priemerne v polovici toho roku a splátky, ktoré na dane v tom istom roku zaplatil, budú mu tiež v tom istom roku zúčtované na platby podľa skutočného predpisu.

Podľa toho teda prvostupňový súd správne rozhodol vo veci, keď na základe ním ustáleného skutkového stavu, -- ktorý aj odvolací súd prevzal -- žalobe vyhovel a preto bolo treba obnoviť prvostupňový rozsudok z jeho správnych dôvodov.

Prehľad časopisov

a) slovenských :

Verejné právo, roč. V., čís. 4—5.: Dr. Riedler: Platnosť správnych aktov, priečiacich sa normám NÚZ. — Dr. Borodin: Právna povaha a význam ratifikácie medzinárodných dohovorov (dokonč.) — Dr. Buček: O náhradách niektorých výdavkov štátnym zamestnancom za brannej pohotovosti štátu. — Dôvernícke výbory u SŽ. (-tk-). — Premlčanie vyrubovacieho práva proti nadobúdateľovi u dávky z prírastku hodnoty nehnuteľností. — Poznámky: Dr. Borodin: Problém hospodárskeho práva. — Čo bolo publikované v Slovenskom zákonníku od 10. febr. 1944? — **Čís. 6.**: Dr. Buček: Nezávislosť sudcovská podľa platného práva. — Dr. Borodin: Poznámky k metodológii náuky o národnom hospodárstve. — Naše technické zákonodarstvo. (Šm). — Dr. Borodin: Problém hospodárskeho práva (dokonč.). — Čo bolo publikované v Slovenskom zákonníku od 12. IV. 1944?

Vestník Ministerstva pravosúdia, roč. VI., čís. 4—6.: Úprava ministra pravosúdia o skúšobnom poriadku pre podúradnícku skúšku zriadencov kancelárskej služby na súdoch a úradoch verejnej obžaloby (č. 12.420/44-6 z 19. V. 44). — Soznam noriem vo Vestníku neuverejnených.

Hospodárstvo a právo, roč. XI., čís. 8—9.: Dr. Mikuláš Borodin: Predmet a metóda náuky o národnom hospodárstve. — Prof. Dr. Rudolf Briška: Predmet a metóda náuky o národnom hospodárstve. — Zodpovednosť poslancov za nezákonný postup ústredných úradov. — Ceny slovenského priemyslu na rok 1944 vypísané. — Mzda a letecký poplach alebo útok. **Čís. 10.**: Dr. Ján Tarbajovský: Predmet a metóda hospodárskej vedy. — Poplatnosť krycích zmeniek. — Na okraj medzištátneho problému cien. — Predpisy zák. o pr. d. proti nečinnosti úradov v plnej účinnosti.

Hospodárske rozhľady, roč. XIX., čís. 4.: Dr. Pavol Beňovský: Vývoj slovensko-maďarského textilného trhu. — Dr. Michal Choluj: Klauzuly FOB a CIF a ich obchodno-politický význam. — František Mikloš: Líniová a voľná plavba. — Dr. Michal Fundárek: Piliarsky priemysel v piatom roku vojny. — Jozef Šimonovič: Funkcia ochrannej známky vo vojne. — Ing. Miloš Šandrik: Hospodárske vedy a výskum hospodárstva. — **Čís. 5—6.**: Dr. Ladislav Košut: Príčiny zavedenia devízového hospodárstva. — Dr. Jozef Kováč: Dejiny zmenky. — Dr. Ladislav Pisca: Hranica duševnej